PERFECȚIONAREA CONTABILITĂȚII OPERAȚIILOR DE REASIGURARE ŞI IMPACTUL ACESTORA ASUPRA SOLVABILITĂȚII SOCIETĂȚII DE ASIGURĂRI

Ana GUMINIUK, Facultatea de Ştiinţe Economice

Insurance is a system of relationships, which includes protecting personal and property interests of individuals and businesses (insured) by creating money funds at the expense of insurance premiums paid by the persons insured, in return for which the insurer undertakes to compensate to the insured the necessary sum or indemnity insurance in accordance with the law when the insured case takes place.

De-a lungul timpului, viaţa şi bunurile oamenilor au fost adesea ameninţate de nenumărate pericole. În trecut, oamenii apăreau în postura de victime doar ale diferitelor fenomene naturale. În zilele noastre, au apărut şi alte riscuri extrem de variate, ca urmare a perfecţionării continue a tehnicii şi tehnologiilor, a extinderii aglomerărilor urbane, a creşterii numărului mijloacelor de transport, a utilizării pe o scară tot mai largă a energiei atomice etc.

Asigurarea reprezintă un sistem de relaţii, ce cuprinde protejarea intereselor personale şi patrimoniale ale persoanei fizice şi juridice (asigurat) prin formarea de fonduri băneşti din contul primelor de asigurare, plătite de asigurat, în schimbul cărora asigurătorul îşi asumă obligaţia ca la producerea cazului asigurat să compenseze asiguratului suma asigurată sau despăgubirea de asigurare în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Piaţa naţională de asigurări din Republica Moldova a înregistrat o evoluţie rapidă datorită legalizării antreprenoriatului, când riscurile comerciale, financiare şi economice au devenit realitatea zilnică pentru mii de oameni de afaceri. Societăţile de asigurări din Republica Moldova s-au implicat activ în trei tipuri de asigurare: asigurarea de persoane, asigurarea bunurilor şi asigurarea răspunderii civile.

Sectorul asigurărilor rămâne a fi concentrat înregistrând schimbări calitative în continuă creştere astfel încât, anul trecut, piaţa de asigurări din Republica Moldova a contabilizat un miliard de lei moldoveneşti, potrivit cifrelor publicate de Comisia Naţională a Pieţei Financiare, în creştere nominală în moneda naţională cu 10 puncte procentuale, raportat la anul 2010.

În majoritatea cazurilor, societățile de asigurări nu dispun de mijloace financiare proprii suficiente pentru soluționarea de sine stătător a tuturor pretențiilor ce țin de achitarea plăților de asigurare conform riscurilor primite în asigurare. Prin transmiterea unei părți din răspunderea sa reasiguratorului, organizația de asigurări poate garanta îndeplinirea obligațiilor sale față de asigurat, chiar şi în cazul producerii câtorva cazuri de asigurare majore. Acest fapt reprezintă o garanție suplimentară pentru asigurat în ceea ce priveşte primirea despăgubirii de asigurare în mărimea prejudiciului suferit, ajutând în acelaşi timp asigurătorului să-şi mențină stabilitatea financiară.

Activitatea de asigurări implică riscuri ce nu pot fi complet eliminate. Astfel, chiar dacă o companie de asigurări dezvoltă un management adecvat al riscului, riscul falimentului său nu poate fi înlăturat, existând posibilitatea producerii unor evenimente imprevizibile, pentru care asigurătorul nu a adoptat nici o măsură de protecție.

Din acest motiv se consideră necesară impunerea unor standarde prudențiale privind limitele şi modalitățile de gestionare a riscurilor asumate şi reținute de asigurători. Principiul solvabilității accentuează importanța menținerii unui nivel minim de capital care să reflecte amploarea şi complexitatea activității unei societăți de asigurări, precum şi riscurile la care aceasta este expusă.

Evenimentele care au avut loc în ultimii ani pe piața mondială a asigurărilor au scos în evidență faptul că volatilitatea pieţelor financiare şi dinamica tot mai accentuată a mediului de afaceri şi-au pus o amprentă puternică asupra securității financiare a companiilor de asigurări. Deşi, în esență, principalele cauze care determină probleme de solvabilitate a asigurătorilor nu s-au schimbat, probabilitatea ca acestea să se manifeste cu o frecvență şi intensitate ridicate este din ce în ce mai mare. De cele mai multe ori, deficitul de solvabilitate are la origine deficiențe înregistrate în legătură cu activitatea de subscriere, investiții sau reasigurare.

Sectorul asigurărilor trece de la un sistem de control de supraveghere directă într-un mediu mult mai liberalizat. Acest pas necesită noi sisteme de control şi de gestiune a riscurilor. Autoritățile de supraveghere, de asemenea, au nevoie de tehnici noi şi îmbunătățite pentru controlul societăților de asigurare. Astfel, cum aceste instituții reprezintă majoritatea şi cei mai mari investitori, stabilitatea lor are un

impact definitoriu asupra pieței financiare. Punctul de referință al unei companii de asigurare este solvabilitatea sau capacitatea financiară a acesteia. Alți termeni care au fost folosiți pentru exprimarea stabilității financiare a companiilor de asigurări sunt sănătatea financiară sau soliditatea.

La 31 decembrie 2002, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Asigurărilor şi Fondurilor Nestatale de Pensii al RM adoptă Regulamentul cu privire la garantarea solvabilității organizațiilor de asigurare, prin care impune companiilor de asigurare din Republica Moldova cerințele referitoare la solvabilitate, accentul principal fiind pus pe suficiența de capital. În acest regulament, exigențele față de capital sunt foarte mici, dat fiind faptul că este o măsură nouă în reglementarea sectorului asigurărilor în scopul racordării la cerințele Uniunii Europene.

În Uniunea Europeană este elaborat un regim de solvabilitate (Solvency II) care are la bază un sistem amplu de reglementare normativă, introducând un cadru amplu de gestionare a riscului pentru definirea nivelului necesar de capital şi de implementare a procedurilor pentru identificarea, măsurarea şi gestionarea nivelurilor de risc. Acesta este construit pe trei piloni fundamentali:

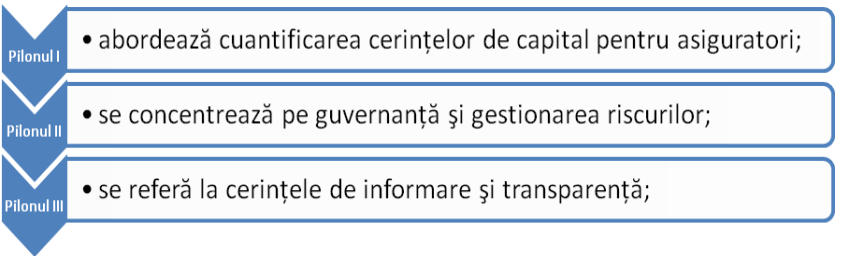

Fig. Structura regimului de solvabilitate (Solvency II)

Sursa: elaborat de autor.

Solvabilitatea II introduce un cadru amplu de gestionare a riscului pentru definirea nivelului necesar de capital şi de implementare a procedurilor pentru identificarea, măsurarea şi gestionarea nivelurilor de risc. Pilonul I abordează cuantificarea cerințelor de capital pentru asiguratori; Pilonul II se concentrează pe guvernanță şi gestionarea riscurilor, iar Pilonul III se referă la cerințele de informare şi transparență. O presiune mai mare în elaborarea metodelor de

cuantificare a capitalului pentru respectarea cerințelor de solvabilitate cade asupra societăților care pot fi mai mici, mai puțin diversificate şi cu resurse mai limitate. Impactul solvabilității şi al procesului de implementare depinde de dimensiunea, sofisticarea şi nivelul de diversificare al afacerii unei societăți date. Pentru a ajuta companiile şi autoritățile de reglementare de a previziona impactul solvabilității asupra nivelurilor de capitalul au fost implementate o serie de teste de teren elaborate de asociațiile profesionale specializate atât la nivel European, cât şi la nivel mondial.

Referințe:

1. Regulamentul privind marjele de solvabilitate şi coeficientul de lichiditate al asigurătorilor (reasiguratorilor) nr. 2/1 din 21.01.2011. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.59-62/310 din 15.04.2011.
2. DOLGHI, C. *Contabilitatea din asigurarea directă, reasigurare şi alte operații din activitatea de asigurare*. Chişinău, 2004. 51 p.
3. ASEM. *Contabilitate financiară*. Ediția a II-a revăzută şi completată. Chişinău: ACAP, 2003.

Recomandat
Cristina DOLGHI, dr., conf. univ.